

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia listopada 2010 r.

**Pan
Józef Rojek**

**Starosta
Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego**

LRZ-4101-11-05/2010
P/10/096

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.) zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Starostwie Powiatowym w Ropczycach kontrolę w zakresie realizacji programów wspierających wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych w latach 2007 – 2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 26 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania podejmowane przez Starostwo w ramach realizowanych programów finansowanych ze środków PFRON, ukierunkowanych na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych.

W kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą Powiat realizował program *Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej* (Program), w ramach którego zawarł z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) – Podkarpackim Oddziałem w Rzeszowie – dwie umowy. Na ich podstawie, ze środków PFRON, dofinansowane miały być koszty wyposażenia 11 nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, koszty szkoleń 9 takich osób oraz zrefundowane zostały koszty wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń 11 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 470,2 tys. zł.

Umowy z Podkarpackim Oddziałem PFRON zawarte zostały w terminach umożliwiających prawidłową realizację zadań finansowanych w ramach programu.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Powiat spełniał warunki uczestnictwa w Programie, określone w uchwale nr 14/2005 Rady Nadzorczej PFRON z dnia 19 lipca 2005 r. w sprawie zatwierdzenia Programu oraz w uchwale nr 885/2005 Zarządu PFRON z dnia 28 grudnia 2005 r. w sprawie zatwierdzenia procedur realizacji cyt. Programu. Dane przedstawione we wnioskach o udzielenie dofinansowania były zgodne ze stanem faktycznym.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że Powiat prawidłowo realizował zadania w ramach umowy Nr OSP/000024/09/D z dnia 24 listopada 2006 r. zawartej z PFRON.

W trakcie realizacji tej umowy wyposażone zostały trzy nowe miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 43,9 tys. zł: dwa w Starostwie i jedno w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), przeszkolono osobę zatrudnioną na stanowisku referenta-archiwista oraz zrefundowano wynagrodzenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych w łącznej kwocie 73,5 tys. zł. Przestrzegane były terminy realizacji poszczególnych zadań jak też umowny okres zatrudnienia osób niepełnosprawnych na nowych miejscach pracy, wynoszący nie mniej niż 42 miesiące. Przy realizacji umowy przestrzegane były przepisy wynikające z ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.), a przyznane przez PFRON środki finansowe zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem i rozliczone zgodnie z postanowieniami ww. umowy w zakresie formy i terminów.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że Powiat – po zakończeniu okresu refundacji – nie dotrzymał terminów przekazywania do PFRON informacji, dotyczących stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych na nowych miejscach pracy. W 4 przypadkach (na 6) nieterminowo przekazano do PFRON, informacje, sporządzone według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do cyt. umowy. Zgodnie z § 8 ust. 2 i 3 tej umowy, po zakończeniu okresu refundacji ze środków PFRON ww. kosztów wynagrodzeń oraz składek, Powiat zobowiązany był do składania – w terminie do 10 dnia każdego miesiąca – informacji dotyczącej stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych na nowych miejscach pracy, sporządzonej według stanu na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia informacji. Takie informacje, złożone za miesiące: styczeń, luty, marzec i kwiecień 2010 r. zostały przekazane do PFRON w dniu 7 czerwca 2010 r., tj. z opóźnieniem od 28 do 117 dni. Przyczyną tych opóźnień było zaniedbanie ze strony pracowników Starostwa.

Najwyższa Izba Kontroli, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, pozytywnie ocenia realizację zadań w ramach umowy nr OSP/000025/09/D z dnia 26 czerwca 2007 r.

Zgodnie z umową – wyposażono 8 nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych w jednostkach organizacyjnych Powiatu, zorganizowano szkolenia 8 osób niepełnosprawnych oraz zatrudniono na nowych miejscach pracy takie osoby z orzeczoną umiarkowaną lub znaczną stopniem niepełnosprawności, posiadające skierowania z Powiatowego Urzędu Pracy. Przyznane przez PFRON środki finansowe zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, a Powiat – stosownie do warunków umowy – dokonał rozliczenia przyznanej przez PFRON pomocy finansowej na wyposażenie nowych miejsc pracy i zorganizowanie szkoleń. Przedmiotowe rozliczenie zostało przekazane do PFRON terminowo, tj. w dniu 30 listopada 2007 r.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia sfinansowanie części zadania inwestycyjnego polegającego na wykonaniu instalacji TV przemysłowej i montażu urządzeń tej telewizji środkami na wydatki bieżące w wysokości 57.347,44 zł w § 4270 *Zakup usług remontowych*. Zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie *szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych* (Dz. U. Nr 107, poz. 726 ze zm.) wydatki takie powinny zostać sfinansowane z wydatków majątkowych, tj. w grupie paragrafów od 601 do 680.

Wyposażenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, w ramach w/w umowy, polegało na wykonaniu systemów monitoringu w ww. jednostkach organizacyjnych na kwotę 134.418,26 zł oraz na dokonaniu zakupów biurek i krzeseł na kwotę 2.993,78 zł. Umowa z wykonawcą systemów – Przedsiębiorstwem Ochrony Mienia i Usług Detektywistycznych „SECURITY OFFICE” Sp. z o.o. w Rzeszowie – została zawarta w dniu 29 sierpnia 2007 r. w wyniku rozstrzygnięcia przetargu nieograniczonego, na podstawie przepisów art. 39 – 46 ustawy w/w ustawy *Prawo zamówień publicznych*. Umowę zrealizowano poprzez dostawę kamer, obiektywów, rejestratorów, monitorów i dysków twardych na kwotę 77.070,82 zł (zapłaconą ze środków PFRON) oraz wykonanie instalacji i montaż urządzeń na kwotę 57.347,44 zł (zapłaconą ze środków własnych Powiatu). Wydatki te (środki własne) sfinansowano z § 4270, będącego w grupie wydatków bieżących, podczas gdy – zgodnie z cyt. wyżej rozporządzeniem Ministra Finansów – powinny one pochodzić z grupy wydatków majątkowych. Skutkiem potraktowania powyższego wydatku jako bieżącego było niezaliczenie przez Powiat – do kosztów wytworzenia środków trwałych (systemów monitoringu) – wydatków własnych w kwocie 57.347,44 zł, co stanowiło

naruszenie przepisu art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223 ze zm.), zgodnie z którym *cenę nabycia i koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obejmuje ogół ich kosztów poniesionych przez jednostkę za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do dnia bilansowego lub przyjęcia do używania, [...]*.

W kontroli ustalono, że w uchwale budżetowej nie przewidziano środków na wydatki inwestycyjne jako wkład własny w ramach tego zadania.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli czyn polegający na dokonaniu wydatku ze środków publicznych nie przewidzianych w uchwale budżetowej wypełnia znamiona czynu określonego art. 11 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.) i stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych, za które odpowiedzialność ponosi Starosta Józef Rojek.

W kontroli ustalono, że przy realizacji cyt. umowy z dnia 29 sierpnia 2007 r. na dostawę, montaż i instalację systemów monitoringu, Powiat poniósł wydatki w wysokości ogółem 136.905,11 zł brutto. Było to o 10.551,86 zł (o 8,3%) więcej od wartości wynagrodzenia za te prace, przewidzianego w § 3 pkt 1 umowy: wartość dostarczonego wyposażenia wzrosła o 3.030,69 zł (o 4%), a wartość materiałów instalacyjnych wzrosła o 7.521,18 zł (o 15%), w stosunku do złożonej oferty i zawartej umowy. Na zwiększony zakres robót i wynagrodzenia nie przeprowadzono postępowania o udzielenia zamówienia publicznego i nie zawarto dodatkowej umowy. Powiat nie skorzystał – z przewidzianego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (siwz) – udzielenia zamówień uzupełniających, co powinno nastąpić na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 7 ustawy *Prawo zamówień publicznych* w trybie zamówienia z wolnej ręki i co zgodnie z przepisem art. 139 ust. 2 powinno być stwierdzone w formie pisemnej.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że zwiększenie zakresu robót i wynagrodzenia spowodowało *de facto* zmianę ww. umowy z naruszeniem przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych*. Działanie to stanowi – w myśl art. 17 ust. 6 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych – naruszenie dyscypliny finansów publicznych, za które odpowiedzialność ponosi Starosta Józef Rojek.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, przyczyną przekroczenia wartości ww. umowy było nierzetelne przygotowanie dokumentacji przetargowej. Brak było szczegółowej dokumentacji na przewidziane roboty, a określenie ilości potrzebnych przewodów i listew – w siwz – było jedynie szacunkowe, co naruszało przepis art. 29 ust. 1 ustawy *Prawo*

zamówień publicznych, zgodnie z którym przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.

W kontroli ustalono, że *sprawozdania ewaluacyjne dla jednostek samorządu terytorialnego*, dotyczące realizacji Programu, przekazywano w terminach wskazanych przez Oddział PFRON. Dane wykazane w tych sprawozdaniach były zgodne ze stanem faktycznym.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Powiatu związane z opracowaniem i realizacją *Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie ropczycko-sędziszowskim na lata 2007 – 2013*.

Program ten został opracowany na podstawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu, przy uwzględnieniu informacji i danych otrzymanych z lokalnych jednostek samorządowych i organizacji pozarządowych, a także wyników badań prowadzonych przez PCPR wśród osób niepełnosprawnych i pracowników z terenu Powiatu w 2006 r. Rada Powiatu uchwałami określiła zadania, na które przeznaczyła otrzymane z PFRON środki według algorytmu. W okresie objętym kontrolą na rehabilitację zawodową przeznaczono: w 2007 r. – kwotę 28.681 zł, w 2008 r. – kwotę 221.385 zł, w 2009 r. – kwotę 140.835,89 zł i w 2010 r. – kwotę 175.000 zł. Niższy udział środków przeznaczonych na rehabilitację zawodową w 2009 r. w stosunku do 2008 r. o kwotę 80.549,11 zł (36,4%), wynikał głównie z niższego zainteresowania pracodawców tworzeniem stanowisk pracy na rzecz osób niepełnosprawnych.

W kontroli ustalono, że w Starostwie w latach 2007 – 2010 (I półrocze) zatrudnionych było od 3 do 9 osób niepełnosprawnych. Starostwo osiągnęło, przewidziany w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 ze zm.), wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w grudniu 2009 r. wynoszący 6%. Z powodu nieosiągnięcia (do 30 listopada 2009 r.) ustawowego wskaźnika zatrudnienia takich osób, Starostwo przekazało na rzecz PFRON w 2007 r. - kwotę 7.688 zł, w 2008 r. - kwotę 30.792 zł oraz w 2009 r. (do 30 listopada) - kwotę 12.047 zł. Informacje, zawarte w sporządzonych przez Starostwo deklaracjach DEK-I-a – *deklaracja miesięcznych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)* za miesiąc grudzień 2007 r. i grudzień 2008 r. oraz informacjach INF-1 – *informacja miesięczna o zatrudnieniu, kształceniu lub działalności na rzecz osób niepełnosprawnych* za grudzień 2009 r. i czerwiec 2010 r., odpowiadały danym, zawartym w dokumentacji źródłowej Starostwa.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli rozwiązania techniczne budynku Starostwa w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, w tym wymiary drzwi wejściowych do budynku, wielkość stanowisk postojowych, rozmiary pochylni odpowiadały wymaganiom określonym w przepisach rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o zapewnienie:

- finansowania zadań inwestycyjnych środkami przewidzianymi w budżecie Powiatu w ramach wydatków majątkowych;
- uwzględniania w kosztach wytworzenia środków trwałych ogółu kosztów poniesionych przez jednostkę, stosownie do przepisów art. 28 ust. 8 ustawy *o rachunkowości*.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo złożenia do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie oczekuje od Pana Starosty w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały.